

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1917.

Första kammaren.

Nr 5.

Lördagen den 20 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.; och dess förhandlingar leddes av herr vice talmannen.

Herr statsrådet *Vennersten* avlämnade Kungl. Maj:ts nedan-nämnda nådiga propositioner:

nr 6, angående anordnande vid Skaraborgs regementets kasern-etablissemang av gemensam tvättinrättning för de till Skövde för-lagda truppförbanden;

nr 7, angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Ränneslätt;

nr 9, angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 10, angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{5}{8}$ mantal Kvarnberga n:r 1 i Åkers soc-ken av Södermanlands län;

nr 11 angående försäljning av viss del av den inom Landskrona stad belägna ön Gråen;

nr 12, angående tillstånd för vaktmästaren vid generalinten-dentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålderstill-lägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 21, angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang;

nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.;

nr 28, angående prisreglering å vissa gödselmedel;

nr 29, angående beredande av medel till bestridande av kost-nader för tryggande av rikets neutralitet; och

nr 30, angående förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Företogs val av tio suppleanter i konstitutionsutskottet. Där-vid avlämnades 138 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bil-dades av 79 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra

grupp av 43 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 16 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 greve Hamilton, Alexander,
- » 2 herr Meurling,
- » 3 » Carlsson, Johan,
- » 4 » Kunze,
- » 5 » Flensburg,
- » 6 » Hegardt,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr von Zweigbergk,
- » 2 » Ljunggren, August,
- » 3 » Gullberg,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Olsson, Oscar,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar utom fyra.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

greve Hamilton, Alexander, från »nationella partiet»,	
herr von Zweigbergk	» »liberala samlingspartiet»
» Meurling	» »nationella partiet»,
» Carlsson, Johan,	» » » »
» Ljunggren, August,	» »liberala samlingspartiet»,
» Kunze	» »nationella partiet»,
» Olsson, Oscar,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Flensburg	» »nationella partiet»,
» Gullberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Hegardt	» »nationella partiet».

Herr statsrådet friherre *Beck-Friis* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 23, med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m.

Företogs val av tolv suppleanter i statsutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 82 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 44 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 15 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Widell,
- » 2 greve Posse,
- » 3 herr Malmberg,
- » 4 » Beckman,
- » 5 » Rooth,
- » 6 » Åkesson, Nils,
- » 7 » Stålberg,

vilka sju namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Berglund,
- » 2 » Bruce,
- » 3 » Almer,
- » 4 » Österberg,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Asplund,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Widell	från »nationella partiet»,
» Berglund	» »liberala samlingspartiet»,
greve Posse	» »nationella partiet»,
herr Malmberg	» » » » »
» Bruce	» »liberala samlingspartiet»,
» Beckman	» »nationella partiet»,
» Rooth	» » » » »
» Asplund	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Almer	» »liberala samlingspartiet»,
» Åkesson, Nils,	» »nationella partiet»,
» Stålberg	» » » » »
» Österberg	» »liberala samlingspartiet».

Företogs val av tio suppleanter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper, så att en grupp bildades av 82 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 43 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 16 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Danström,
- » 2 » Knaust,
- » 3 » Forssman,
- » 4 » Magnusson, C. Th.,
- » 5 » Bondeson,
- » 6 » Neess,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ljunggren, Elof,
- » 2 » Roman,
- » 3 » Rosén,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Söderberg,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelning av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Danström	från »nationella partiet»,
» Ljunggren, Elof,	» »liberala samlingspartiet»,
» Knaust	» »nationella partiet»,
» Forssman	» » » » ,
» Roman	» »liberala samlingspartiet»,
» Magnusson, C. Th.,	» »nationella partiet»,
» Bondeson	» » » » ,
» Söderberg	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Rosén	» »liberala samlingspartiet»,
» Neess	» »nationella partiet».

Företogs val av åtta suppleanter till bankoutsittet. Därvid avlämnades 139 valsedlar, som godkändes och efter pratibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 80 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 42 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Boberg,
- » 2 » Kjellgren,
- » 3 » Jönsson,
- » 4 » Norman,
- » 5 » Holm,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom två.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Östling,
- » 2 » Sandler,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Lindley,
vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar utom en.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Boberg	från »nationella partiet»,
» Östling	» »liberala samlingspartiet»,
» Kjellgren	» »nationella partiet»,
» Jönsson	» » » » »
» Sandler	» »liberala samlingspartiet»,
» Norman	» »nationella partiet»,
» Lindley	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Holm	» »nationella partiet».

Företogs val av tio suppleanter i lagutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 82 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 43

valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 16 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Olsson, Valerius,
- » 2 » von Sydow,
- » 3 » Köhlin,
- » 4 » Tisell,
- » 5 » Permansson,
- » 6 » Fant,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Olsson, Lars,
- » 2 » Hult,
- » 3 » Eliasson,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Klefbeck,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Olsson, Valerius,	från »nationella partiet»,
» Olsson, Lars,	» »liberala samlingspartiet»,
» von Sydow	» »nationella partiet»,
» Köhlin	» »
» Hult	» »liberala samlingspartiet»,
» Tisell	» »nationella partiet»,
» Permansson	» »
» Klefbeck	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Eliasson	» »liberala samlingspartiet»,
» Fant	» »nationella partiet».

Företogs val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 139 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 81 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 42

valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 16 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Barthelson,
- » 2 friherre Silfverschiöld,
- » 3 » Hermelin,
- » 4 herr Fagerlin,
- » 5 » Vasseur,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ingeström,
- » 2 » Pettersson, Olaus,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Magnusson, Gerhard,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar utom en.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Barthelson	från »nationella partiet»,
» Ingeström	» »liberala samlingspartiet»,
friherre Silfverschiöld	» »nationella partiet»,
» Hermelin	» » » »
herr Pettersson, Olaus,	» »liberala samlingspartiet»,
» Fagerlin	» »nationella partiet»,
» Vasseur	» » » »
» Magnusson, Gerhard,	» »socialdemokratiska gruppen».

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nädiga propositioner:

nr 2, angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1918 m. m.; och

nr 3, angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader år 1918.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 4, angående årligt understöd åt en befattningshavare vid postverket; och

nr 5, angående årliga understöd åt vissa befattningshavare vid telegrafverket.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner:

nr 13, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 14, angående eftergift å arrendeavgiften för kronolägenheten Skarnholms kronoäng i Stockholms län;

nr 15, angående viss eftergift i fråga om gällande villkor för beviljade statsbidrag från allmänna och norrländska avdiktningsslagen;

nr 16, angående tackande av brist i extra anslag för år 1916 till expenser för Sveriges geologiska undersökning;

nr 17, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 18, angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

nr 19, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor; och

nr 20, angående personligt ålderstillägg till t. f. byråchefen i domänstyrelsen C. I. Stiernspetz.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 24, angående bidrag av telegrafverkets medel till Sveriges rikstelefonisters vilohemsförening.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 25, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 26, angående driftkostnader under år 1918 för statens domäner.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 1, av herr *Fahlén*, om inrättande av en statssamskola i Sollefteå; och

nr 2, av herr *Ström*, om åvägabringande av utredning rörande möjligheterna för inrättande av en ångfärjeförbindelse mellan Göteborg och Fredrikshamn.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet den av herr *Fahlén* m. fl. väckta motionen, nr 3, angående utredning och förslag i fråga om pensionering av skogsvårdsstyrelsernas personal.

Vid föredragning av herr *Ströms* motion, nr 4, om åvägabringande av utredning angående skollovskoloniverksamhetens stödjande och utvecklande genom statens försorg, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet följande nådiga propositioner:

nr 6, angående anordnande vid Skaraborgs regementes kasern-etablissemang av gemensam tvättinrättning för de till Skövde förlagda truppförbanden;

nr 7, angående ordnande av kavalleriets officersaspirantskolas förläggning å Ränneslätt;

nr 9, angående åtgärder för tillgodoseende av vattenbehovet för Norrlands trängkår;

nr 12, angående tillstånd för vaktmästaren vid generalintendentens expedition A. K. Broms att för rätt att åtnjuta ålders-tillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

nr 21, angående anordnande av elektrisk belysning i Svea och Göta livgardens kasernetablissemang; samt

nr 29, angående beredande av medel till bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 10, angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område av förra kronofogdebostället $\frac{2}{3}$ mantal Kvarnberga nr 1 i Åkers socken av Södermanlands län; och

nr 28, angående prisreglering å vissa gödselmedel.

Efter föredragning av Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 11, angående försäljning av viss del av den inom Landskrona stad belägna ön Gråen, och

nr 23, med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., blevo dessa propositioner på begäran bordlagda.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 22, med förslag till lag om expropriation m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutsittet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 30, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Herr *Hellström* väckte en motion, nr 5, om anslag till bestri-
dande av kostnader för vissa av lantmätare företagna tjänsteresor
m. m.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Ledighet från riksdagsgöromålen till utgången av nästkommande februari beviljades herr *Bondeson* på grund av följande, nu upplästa läkarintyg:

Ingenjören *B. Bondeson*, som genomgått operation för njursten, är i behov av en tids vila från riksdagsarbetet, vilket intygas.

Lund 11 januari 1917.

Jacques Borelius,
Professor.

Justerades sjuutton protokollsutdrag för denna dag ävensom protokollet för gårdagen.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 12,53 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.